10/05/2019

“Ο μεγαλύτερος αγώνας των διακόνων του Θεού είναι να εμπνέουν την για τον Χριστό”

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κωνσταντίας και Αμμοχώστου

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το βράδυ της Πέμπτης, 9 Μαΐου 2019, στην Αίθουσα Δεξιώσεων LAXIA στο Παραλίμνι, η Κληρικολαϊκή Συνέλευση της Ιεράς Μητροπόλεως Κωνσταντίας και Αμμοχώστου, η οποία διοργανώνεται κάθε χρόνο στα πλαίσια των εορτασμών για τη μνήμη του Αγίου Επιφανίου Αρχιεπισκόπου Κύπρου προστάτου και πολιούχου της εκκλησιαστικής περιφέρειας Κωνσταντίας και Αμμοχώστου. Κατά την διάρκεια της ομιλίας του ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κωνσταντίας και Αμμωχόστου τόνισε μεταξύ άλλων: “Ο μεγαλύτερος αγώνας, η μεγαλύτερη προσπάθεια, η μεγαλύτερη επιτυχία, αλλά και η δυσκολότερη, θα έλεγα, η μοναδική έννοια και σκοπός της πνευματικής καθοδηγήσεως από πλευράς των «διακόνων» του Θεού είναι να επιτύχουν να εμπνεύσουν την αγάπη του Ιησού Χριστού στους υπό την καθοδήγησή τους ανθρώπους, νέους, ηλικιωμένους, γέροντες, άνδρες και γυναίκες. Αντιλαμβάνεσθε τις διαστάσεις, τις οποίες λαμβάνει αυτή η προσπάθεια, αλλά κατά κύριο λόγο αυτό της παρουσίας η της απουσίας της αγάπης του Χριστού. Το υπογραμμίζουμε, ότι δεν αποτελεί μία διανοητική άποψη και συμπέρασμα, αλλά το θεμέλιο της

πορείας του ανθρώπου προς αυτό που είπαμε ήδη προηγουμένως ως πορεία προς τον Παράδεισο. Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο η Νηπτική θεολογία των Πατέρων χρησιμοποιεί την εικόνα της αγαπητικής σχέσεως μεταξύ ανδρός και γυναικός για να μιλήσει περί του «θείου έρωτος», ο οποίος πρέπει να πληροί το είναι του ανθρώπου”.

Διαβάστε ολόκληρη την ομιλία του Πανιερωτάτου:

Όπως γνωρίζετε, κάθε χρόνο η Μητρόπολη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου οργανώνει Κληρικολαϊκή Συνέλευση με στόχο, αφ’ ενός μεν την τιμή του Προστάτη μας Αγίου Επιφανίου Κωνσταντίας και να λάβουμε την ευλογία του, αφ’ ετέρου δε την απονομή ευχαριστιών προς όλους εκείνους τους εργάτες του «αμπελώνος του Κυρίου», που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο διακονούν είτε άμεσα μέσα στην Εκκλησία είτε έμμεσα στους διάφορους Δήμους και Κοινότητες στην Μητροπολιτική μας περιφέρεια.

Με τις ευλογίες του Μακαριωτάτου, η φετινή Κληρικολαϊκή Συνέλευση έχει διευρυνθεί για να περιλάβει ολόκληρη την πολιτική διοικητική περιφέρεια της Αμμοχώστου, που σημαίνει ολόκληρη την κατεχόμενη μας Επαρχία. Εκκλησιαστικά περιλαμβάνει περιοχή που ανήκει στην Ιερά Αρχιεπισκοπή, την Επισκοπή Καρπασίας και προφανώς και τη Μητρόπολη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου στο γεωγραφικό σύνολό της.

Δεν περιορισθήκαμε όμως στη συμμετοχή των Κληρικών, των Ιεροψαλτών, των Εκκλησιαστικών Επιτροπών, της θρονικής Επιτροπής, του Συμβουλίου Κοινωνικής Διακονίας, των γυναικείων Συνδέσμων των Ενοριών, αλλά έχουν κληθεί, εκτός των Δήμων της ελεύθερης Επαρχίας μας, οι Δήμοι και οι Κοινότητες των κατεχομένων περιοχών. Αυτό αποτελεί μία καινοτομία, που όπως αντιλαμβάνεσθε, εκτός από το χαρακτήρα ενός Εκκλησιαστικού γεγονότος, λαμβάνει και μία εθνική διάσταση, γιατί θέλουμε να μεταφέρουμε και το μήνυμα της συνέχισης του αγώνα μας για ελευθερία της Πατρίδας μας.

Ευχαριστώ όλους σας για την ανταπόκρισή σας.

ΘΕΟΥ ΔΙΑΚΟΝΟΙ

Για την αποψινή μας συνάντηση, έχω επιλέξει για να απασχολήσω την αγάπη σας για λίγο, το θέμα, «Θεού Διάκονοι», όρος που χρησιμοποιείται από τον απ. Παύλο, όπως θα δούμε στη συνέχεια, για να χαρακτηρίσει και περιγράψει το αποστολικό υπούργημα. Εκείνο που επιθυμώ να τονίσω είναι ότι και εσείς όλοι είσαστε «Θεού Διάκονοι», με ό,τι συνεπάγεται αυτή η ιδιότητα όλων εσάς που μετέχετε ως μέλη της παρούσας Κληρικολαϊκής Συνέλευσης.

Ο Ιησούς Χριστός, όταν είδε το πλήθος των Σαμαρειτών να έρχονται προς συνάντησή του, κάλεσε τους Αποστόλους, λέγοντάς τους: «επάρατε τους οφθαλμούς υμών και θεάσασθε τας χώρας, ότι λευκαί εισι προς θερισμόν ήδη» (Ιω. 4:35β). Μπορεί αυτή η κλήση του Χριστού να συνδυασθεί με μία άλλη παρόμοια σκηνή, όπου ο Κύριος, βλέποντας και πάλιν τους όχλους να συντρέχουν, τους είπε το σημαντικό εκείνο λόγιο, το οποίο έχει διαχρονική ισχύ στην ιστορία της Εκκλησίας: «Ο μεν θερισμός πολύς, οι δε εργάται ολίγοι• δεήθητε ουν του Κυρίου του θερισμού όπως εκβάλη εργάτας εις τον θερισμόν αυτού» (Μτ. 9:37-38). Ο Ιησούς Χριστός, που είναι ο Κύριος του θερισμού, τότε κάλεσε τους Μαθητές του και τους έδωσε την εξουσία πάνω στα δαιμονικά πνεύματα, για να μπορούν να τα διώχνουν, και να μπορούν να θεραπεύουν κάθε είδους ασθένεια (Μτ. 10:1). Αξίζει να επαναλάβουμε τους όρους αποστολής των Μαθητών από τον Ιησού Χριστό: «Πορευόμενοι δε κηρύσσετε λέγοντες ότι ήγγικεν η βασιλεία των ουρανών. Ασθενοῦντας θεραπεύετε, λεπρούς καθαρίζετε, νεκρούς εγείρετε, δαιμόνια εκβάλλετε• δωρεάν ελάβετε, δωρεάν δώτε. Μη κτήσασθε χρυσόν μηδέ άργυρον μηδέ χαλκόν εις τας ζώνας υμών, μη πήραν (σακίδιο) εις οδόν μηδέ δύο χιτώνας μηδέ υποδήματα μηδέ ράβδον• άξιος γαρ εστίν ο εργάτης της τροφής αυτού» (Μτ. 10:7-10).

Είναι προφανές ότι η παραβολική εικόνα του θερισμού, την οποία χρησιμοποίησε ο Χριστός για να υπογραμμίσει την παρατηρούμενη πνευματική πείνα και δίψα των ανθρώπων και την ανάγκη της υπάρξεως εκείνων που θα επωμισθούν το θείο αυτό έργο ισχύει ίσως κατά μεγαλύτερο βαθμό στις μέρες μας. Οι άνθρωποι, νέοι και ηλικιωμένοι, άνδρες και γυναίκες, πτωχοί και πλούσιοι, γίνονται όλο και περισσότερο πιο σκληροτράχηλοι και δύσκολα πείθονται όταν στο λόγο μας, το λόγο του Ευαγγελίου δεν υπάρχει ειλικρινής πρόθεση από τους πνευματικούς εργάτες και θεριστές των αγρών του Κυρίου. Από τότε που ο Χριστός κάλεσε τους πρώτους εργάτες των αγρών και του αμπελώνα του Κυρίου μέχρι σήμερα συνεχίζει να καλεί «συνεργούς του Θεού» (Α’ Κορ. 3:9) για να αναλάβουν την πνευματική καθοδήγηση των ανθρώπων και να τους αναγγείλουν ότι «ήγγικεν η βασιλεία των ουρανών». Ο Χριστός, λοιπόν, κατά τον απόστολο Παύλο, «έδωκε τους μεν αποστόλους, τους δε προφήτας, τους δε ευαγγελιστάς, τους δε ποιμένας και

διδασκάλους, προς καταρτισμόν των αγίων εις έργον διακονίας, εις οικοδομήν του σώματος του Χριστού, μέχρι καταντήσωμεν οι πάντες εις την ενότητα της πίστεως και της επιγνώσεως του Υιού του Θεού, εις άνδρα τέλειον, εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του Χριστού, ίνα μηκέτι ώμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι και περιφερόμενοι παντί ανέμω της διδασκαλίας, εν τη κυβεία (δολιότητα) των ανθρώπων, εν πανουργία προς την μεθοδίαν της πλάνης, αληθεύοντες δε εν αγάπη αυξήσωμεν εις αυτόν τα πάντα, ος εστίν η κεφαλή ο Χριστός» (Εφ. 4:11-15). Όλα αυτά καθορίζουν τις αρχές και το πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να δραστηριοποιείται εκείνος που λαμβάνει την τιμή να αναδεικνύεται διάκονος Θεού.

Έπειτα από όσα έχουμε πει και κυρίως μέσα από τις παραθέσεις των κειμένων της Αγίας Γραφής, προβάλλουν διάφορα ερωτήματα, τα οποία χρήζουν απαντήσεως, όχι για την ικανοποίηση της περιέργειας και την εγκυκλοπαιδική πληροφόρησή μας, αλλά είναι ερωτήματα ουσίας για όσους έχουν ταχθεί να ασκούν το έργο της «πνευματικής» καθοδηγήσεως, της διακονίας του σώματος του Χριστού και της διδασκαλίας του λόγου του Ευαγγελίου. Το κύριο και βασικότατο ερώτημα, γύρω από το οποίο συνθέτονται όλα τα άλλα είναι σχετικό με το σκοπό που υπηρετεί ένας πνευματικός διάκονος και καθοδηγητής, δεδομένου ότι έχει ταχθεί στην υπηρεσία και διακονία των συνανθρώπων του, είτε αυτός είναι Επίσκοπος, είτε ιερέας η διάκονος, είτε κατηχητής, είτε θεολόγος, είτε ασκών τη φιλανθρωπία, είτε ένα άλλο κοινωνικό έργο, είτε είναι αυτός άνδρας η γυναίκα. Γιατί, λοιπόν, οι άνθρωποι έχουν ανάγκη της πνευματικής καθοδηγήσεως και ποίος ο σκοπός; Τα άλλα ερωτήματα που συμπλέκονται με αυτό το πρώτο και θεμελιώδες είναι σχετικά με το πρόσωπο του πνευματικού καθοδηγητή. Μήπως ο καθένας μπορεί αυτοβούλως να αναλάβει ένα τέτοιο έργο; Ποία πρέπει να είναι η προσωπικότητα του πνευματικού διδασκάλου;

Για την απάντηση στα ερωτήματα αυτά δεν θα πρέπει να καταποντιζόμαστε μέσα σε βαθείς ωκεανούς θεωριών και δαιδαλώδεις, νοητικές προσεγγίσεις. Η απάντηση είναι απλή, αλλά όχι εύκολη, γιατί είναι γνωστό ότι τα απλά δεν είναι και τα εύκολα. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι καθοδηγούμε ανθρώπινες ψυχές, γινόμαστε, όπως προειπώθηκε «συνεργοί Θεού», «Θεού διάκονοι», εργαζόμαστε το θέλημα του Θεού ως εν ουρανώ και επί της γης. Το θέλημα του Θεού για τον άνθρωπο το γνωρίζουμε μέσα από την Αποκάλυψη των θείων Γραφών. Ο Θεός δημιούργησε τον Αδάμ και την Εύα, τον άνδρα και την γυναίκα με σκοπό την «κατ’ εικόνα» και «καθ’ ομοίωσιν» πορεία τους προς την τελείωση. Ο Χριστός ο αιώνιος Λόγος του Θεού «γέγονεν άνθρωπος» για να μορφωθεί η εικόνα του Χριστού μέσα στον άνθρωπο και να οδηγηθεί προς τη σωτηρία. Ο άνθρωπος δεν έχει οποιαδήποτε άλλη ουσιαστική ανάγκη στη ζωή του επί της γης από αυτή της γνώσεως της Αλήθειας του Θεού, της σωτηρίας του και της κατακτήσεως της αιωνιότητας.

Μπορούμε να μιλούμε σήμερα περί της μορφώσεως, δηλαδή της αποκτήσεως γνώσεως του κόσμου, των θεωριών που αποτελούν σχετικές αλήθειες, οι οποίες, όμως, ανατρέπονται από άλλες θεωρίες και δημιουργούν το ανικανοποίητο στη ψυχή των ανθρώπων γιατί η μία νέα θεωρία προκαλεί την ερείπωση της προηγούμενης. Η αληθής μόρφωση, το λάξευμα δηλαδή της απόλυτης Αλήθειας, η οποία ελευθερώνει τον άνθρωπο, προέρχεται από τη γνώση του Αληθινού Θεού, της Αλήθειας του Θεού. Η πνευματική πορεία του ανθρώπου συνίσταται σε μία συνεχή ασκητική πορεία και αγώνα «άχρις ου μορφωθή Χριστός εν υμίν» (Γαλ. 4:19). Η γνώση των κοσμοθεωριών και των ιδεολογιών θέτουν τον άνθρωπο στο μέσο της υλικής ειδωλολατρίας να θρηνεί για το βδέλυγμα της ερημώσεως της ψυχής του, ενώ αντίθετα η γνώση της απόλυτης Αλήθειας του Θεού τον καθιστά τέκνο της υιοθεσίας και γι’ αυτό έχει μέσα του τη χαρά του Χριστού.

Επαναλαμβάνω, ο σκοπός είναι στη διατύπωσή του απλός, καθαρός, θείος, όχι όμως εύκολος. «Αρατε τον ζυγόν μου εφ’ υμάς και μάθετε απ’ εμού, ότι πράος ειμί και ταπεινός τη καρδία, και ευρήσετε ανάπαυσιν ταις ψυχαίς υμών˙ ο γαρ ζυγός μου χρηστός και το φορτίον μου ελαφρόν εστιν» (Μτ. 11:29-30). Ο Χριστός εμπνέει την ελπίδα. Έχουμε, όμως, να αντιπαλέψουμε μεταξύ των παραδόξων για την ανθρώπινη λογική. Είναι ζυγός, είναι αγώνας, είναι άσκηση, είναι σταυρός. Ζυγός, εν τούτοις, ελαφρύς, χρηστός, γιατί το έδαφος καλλιεργείται για την παραγωγή και την ωρίμανση των καρπών της βασιλείας του Θεού. Ο Χριστός προσφέρει την ανάπαυση. Ο ίδιος, το παράδειγμά μας, είναι «πράος και ταπεινός τη καρδία».

Με χρυσοστόμειο, ίσως, η γενικότερα πατερικό τρόπο, θα μπορούσαμε να υποβάλουμε ο καθένας στον εαυτό του το κριτικό και αυτοεξεταστικό ερώτημα. Ποίος με κάλεσε να παίρνω ανθρώπους από τη γη και να τους οδηγώ στον ουρανό; Ποίος μου έδωσε την ικανότητα να αρπάζω ψυχές από τους οδόντες του Άδη και να τους εισάγω στον Παράδεισο; «Εν ποία εξουσία ταύτα ποιείς, και τις σοι έδωκε την εξουσίαν ταύτην;» (Μτ. 21:23). Ή ακόμα, ένα βήμα πιο πίσω, έχω αυτή την ικανότητα, αυτή την εξουσία, αυτή τη χάρη, αυτή την κλήση; Οι Πατέρες, τρέμοντας ενώπιον αυτής της ευθύνης και του φόβου της απώλειας της δικής τους ψυχής και της ψυχής των άλλων που καλούνταν να αναλάβουν την ποδηγέτηση προς τον παράδεισο έφευγαν, έφευγαν στην έρημο, όπως ο Ιωνάς θέλησε να φύγει από το πρόσωπο του Θεού και να μη πάει να κηρύξει τη μετάνοια στη Νινευή. «Φεύγου και σώζου» είπαν οι Νηπτικοί Πατέρες. Γνωρίζουμε, άραγε, εμείς ποίος είναι ο δρόμος και πού βρίσκεται η είσοδος του Παραδείσου για να οδηγήσουμε τους άλλους; Ή μήπως εφαρμόζεται και σε όλους εμάς, που θέλουμε να προβάλουμε τους εαυτούς μας ως πνευματικούς καθοδηγητές, ο ταλανισμός του Χριστού ότι είμεθα «οδηγοί τυφλοί» (Μτ. 23:24). Ίλεως γενού υμίν Κύριε!

Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακας, στο λόγο του «Προς τον Ποιμένα» γράφει: «Κυβερνήτης εστίν, ο ισχύν νοεράς εκ Θεού και οικείων μόχθων ειληφώς, ου μόνον εκ τρικυμίας, αλλά και εξ αυτής της αβύσσου την ναυν ανασπάσαι δυνάμενος... Διδάσκαλος εστιν όντως, ο νοεράν δέλτον γνώσεως δακτύλω Θεού, ήγουν ενεργεία ελλάμψεως, εξ αυτού κομισάμενος και των λοιπών βίβλων ανενδεής γενόμενος. Απρεπές διδασκάλοις εξ αντιγράφων παιδεύειν και ζωγράφοις εκ πινάκων παλαιών σημειούσθαι. Ο τους κάτω παιδεύων, άνωθεν εκ του ύψους δίδασκε... ου γαρ δυνατόν τοις κάτω τα χαμαί θεραπεύειν ποτέ» (Εκδοσις Παρακλήτου, σελ. 381).

Είναι προφανές από τον ορισμό αυτό του αγίου Ιωάννη της Κλίμακας, ότι η δύναμη και η εξουσία της διακυβερνήσεως της Εκκλησίας γενικότερα, ειδικότερα δε των ψυχών κάθε μέλους της Εκκλησίας προέρχεται από τον Θεό, είναι ενέργεια της «ελλάμψεως», του φωτισμού του Θεού. Εκείνος ο οποίος έχει αυτό το φωτισμό, πρέπει, επιπρόσθετα, να καταβάλει κόπους και μόχθους τόσο για τη δική του πνευματική κατάρτιση, όσο και για τη σωστή καθοδήγηση. Είναι το ίδιο που λέγει ο μεγάλος απόστολος των Εθνών Παύλος: « Εν παντί συνιστώντες εαυτούς ως Θεού διάκονοι εν υπομονή πολλή, εν θλίψεσιν, εν ανάγκαις, εν στεναχωρίαις, εν πληγαίς, εν φυλακαίς, εν ακαταστασίαις, εν κόποις, εν αγρυπνίαις, εν νηστείαις, εν αγνότητι, εν γνώσει, εν μακροθυμία, εν χρηστότητι, εν Πνεύματι Αγίῳ, εν αγάπη ανυποκρίτω, εν λόγω αληθείας, εν δυνάμει Θεού, δια των όπλων της δικαιοσύνης» (Β’ Κορ. 6:4-7).

Ο μεγαλύτερος αγώνας, η μεγαλύτερη προσπάθεια, η μεγαλύτερη επιτυχία, αλλά και η δυσκολότερη, θα έλεγα, η μοναδική έννοια και σκοπός της πνευματικής καθοδηγήσεως από πλευράς των «διακόνων» του Θεού είναι να επιτύχουν να εμπνεύσουν την αγάπη του Ιησού Χριστού στους υπό την καθοδήγησή τους ανθρώπους, νέους, ηλικιωμένους, γέροντες, άνδρες και γυναίκες. Αντιλαμβάνεσθε τις διαστάσεις, τις οποίες λαμβάνει αυτή η προσπάθεια, αλλά κατά κύριο λόγο αυτό της παρουσίας η της απουσίας της αγάπης του Χριστού. Το υπογραμμίζουμε, ότι δεν αποτελεί μία διανοητική άποψη και συμπέρασμα, αλλά το θεμέλιο της πορείας του ανθρώπου προς αυτό που είπαμε ήδη προηγουμένως ως πορεία προς τον Παράδεισο. Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο η Νηπτική θεολογία των Πατέρων χρησιμοποιεί την εικόνα της αγαπητικής σχέσεως μεταξύ ανδρός και γυναικός για να μιλήσει περί του «θείου έρωτος», ο οποίος πρέπει να πληροί το είναι του ανθρώπου. Ο απόστολος Πέτρος διαπιστώνει τη δυσκολία, καλύτερα τον αγώνα που χρειάζεται ο άνθρωπος για να οδηγηθεί στην αγάπη του Χριστού και την παρομοιάζει με την κάθαρση του χρυσού μέσα στη φωτιά, δεδομένου ότι τον Ιησού Χριστό «ον ουκ ειδότες αγαπάτε, εις ον άρτι μη ορώντες, πιστεύοντες δε

αγαλλιάσθε χαρά ανεκλαλήτω και δεδοξασμένη, κομιζόμενοι το τέλος της πίστεως υμών, σωτηρίαν ψυχών» (Α’ Πετρ. 1:8-9). Η δυσκολία του ανθρώπου να οδηγηθεί στην απόλυτη αγάπη του Θεού εντοπίζεται στο γεγονός, το οποίο περιγράφει και ο απ. Παύλος, ότι η αγάπη προς τον Θεό έχει ως περιεχόμενο την ελπίδα και την πίστη, είναι «ελπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων» (Εβρ. 11:1). Η παρουσία του Χριστού δεν είναι αισθητή μεταξύ μας, όμως, καλούμαστε να τον αγαπήσουμε και να εμπνεύσουμε την αγάπη του. Επειδή ο άνθρωπος έχει ανάγκη και των «αισθητών» δειγμάτων της αγάπης, έτσι, όπως αναπτύσσει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης στην Α’ Καθολική Επιστολή, η αγάπη αυτή είναι δυνατό και απαραίτητο να βιωθεί μέσα και δια μέσου του συνανθρώπου μας, ο οποίος είναι αδελφός και εικόνα Χριστού. Η αγάπη αυτή, όμως, επιβάλλει τη θυσία του εγώ για να μεταβληθεί σε διακονία του άλλου, ή των άλλων.

Ο Γέρων Σωφρόνιος γράφει, ότι το έργον του διακόνου του Θεού συνίσταται «εις την επιμελή εργασίαν εφ’ έκαστον άνθρωπον όπως βοηθήση αυτόν να εισέλθη εις τον χώρον της ειρήνης του Χριστού˙ να συνεργήση εις την εσωτερικήν αναγέννησιν και μεταμόφωσιν των ανθρώπων δια της χάριτος του Αγίου Πνεύματος˙ να εμπνεύση ανδρείαν εις τους ολιγοψύχους ως προς τον αγώνα της ζωής κατά τας εντολάς του Κυρίου. Εν ενί λόγω, να συντελέση εις την πνευματικήν μόρφωσιν ενός εκάστου και πάντων...». Ο Χριστός «εφανερώθη επί της γης και απεκαλύφθη εις τον άνθρωπον˙ και ημείς νυν γνωρίζομεν ότι η αληθινή μόρφωσις έγκειται εις την αποκατάστασιν εν τοις απογόνοις του Αδὰμ της εικόνος του Χριστού, ήτις εσταυρώθη εν τη πτώσει» (Περί Προσευχής, σελ. 239).

Όλες οι ανωτέρω σκέψεις μας καθοδηγούν ώστε να εξετάσουμε περαιτέρω αναφορικά με την προσωπικότητα των διακόνων του Θεού. Δεν γνωρίζω αν είναι δυνατό να σκιαγραφηθεί η εικόνα και ο τύπος του πνευματικού καθοδηγητή, εγώ δηλώνω αδυναμία για ένα τέτοιο εγχείρημα, αλλά δεν νομίζω ότι είναι και ορθό να επιχειρείται μία τέτοια προσπάθεια, γιατί η χάρη του Αγίου Πνεύματος, η οποία επισκιάζει ή τουλάχιστον πρέπει να επισκιάζει τον καθένα, δεν δέχεται φορμαλιστικούς ορισμούς και οριοθετήσεις. Ούτε πρέπει να επιδιώκουμε, άλλωστε, ισοπεδωτικές καταστάσεις τρόπων εξωτερικής και εσωτερικής συμπεριφοράς γιατί εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος της πνευματικής «κλωνοποιήσεως».

Έτσι, θα περιορισθούμε σε ορισμένες «εκδηλώσεις», οι οποίες είναι ενδεικτικές της παρουσίας της δυνάμεως, της ενέργειας και του φωτισμού του Αγίου Πνεύματος. Πιο πάνω, παραθέσαμε από τον απ. Παύλο το κείμενο εκείνο, το οποίο περιγράφει το φάσμα της «ασκητικής», με την έννοια της αγωνιστικής πορείας των διακόνων του Θεού.

Ο άνθρωπος στη διάρκεια της επίγειας ζωής του δεν έχει οποιανδήποτε άλλη πραγματική και ουσιαστική ανάγκη παρά μόνο τη γνώση της Αλήθειας του Θεού. Αυτή η γνώση της αλήθειας είναι εκείνη, η οποία θα τον οδηγήσει από τη γη στον ουρανό, από τα δεσμά της αμαρτίας στην ελευθερία των τέκνων του Θεού, από τη φθορά στην αφθαρσία, από το θάνατο στη ζωή. Η γνώση αυτή της σωστικής Αλήθειας δεν είναι μία γνωσιολογική πορεία, αλλά πορεία συναντήσεως του Είναι του Θεού με το είναι του ανθρώπου, είναι, με άλλους λόγους θεολογικώτερους παρά φιλοσοφικούς, συνάντηση προσώπων, είναι η πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία και σχέση μεταξύ Θεού και ανθρώπου. Η γνώση αυτή της Αλήθειας του Θεού έχει οντολογικές διαστάσεις, γιατί βεβαιώνει την ύπαρξη του ανθρώπινου είναι. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης λέγει για το Λόγο του Θεού, ότι «εν αυτώ ζωή ην, και η ζωή ην το φως των ανθρώπων» (Ιω. 1:4). Η πορεία συναντήσεως του Είναι του Θεού, δεν λέγω ότι επιτυγχάνεται, η επιτυχία έχει σ’ αυτό το σημείο τις διαβαθμίσεις, αλλά λέγω ότι η πορεία αυτή διεξάγεται μέσα από τη συμμετοχή μας στη θεία Ευχαριστία, το μυστήριο της Βασιλείας του Θεού. Η θεία Ευχαριστία είναι το άνοιγμα προς την αιωνιότητα, είναι η οδός γνώσεως της Αλήθειας του Θεού, είναι το μέσον υπερβάσεως των πεπερασμένων ορίων της κτιστής πραγματικότητας του ανθρώπου και της ενώσεώς του με το άκτιστο και αιώνιο είναι του Θεού.

Οι διάκονοι του Θεού, όπως φυσικά και ο κάθε άνθρωπος, πρέπει να χρησιμοποιεί αυτή την οδό γνώσεως, η οποία δεν είναι αδιέξοδος ούτε περατώνεται με το πέρας της βιολογικής ζωής, αλλά είναι διέξοδος και πορεία προς την αιωνιότητα. Επειδή οι διάκονοι Θεού είναι μέλη του Σώματος του Χριστού, της Εκκλησίας, έτσι μπορούν να εμπνεύσουν και στους άλλους αυτή την υπαρξιακή πορεία και δυναμική και θα αποδείξουν ότι βρίσκονται εντός της ορθής πορείας προς την βασιλεία του Θεού.

Με αυτό, όμως οδηγούμεθα σε ένα δεύτερο χαρακτηριστικό των διακόνων Θεού, αυτό δηλαδή της συνεχούς μελέτης του θείου λόγου της αποκαλύψεως των Αγίων Γραφών. Ο Ιησούς Χριστός εύχεται προς τον Θεό Πατέρα στην Αρχιερατική του Προσευχή για τους Αποστόλους, οι οποίοι έγιναν «οι απ’ αρχής αυτόπται και υπηρέται του λόγου» (Λουκ. 1:2): Πάτερ «αγίασον αυτούς εν τη αληθεία σου˙ ο λόγος ο σος αλήθειά εστι» (Ιω. 17:17). Επομένως, η εντρύφηση στο λόγο του Θεού

αποτελεί επίσης την οδό γνώσεως της Αλήθειας του Θεού, της σωστικής αλήθειας. Και πάλιν ο Γέρων Σωφρόνιος γράφει, ότι «όταν το Ευαγγέλιον και αι επιστολαί των Αποστόλων αποβούν δι’ ημάς η καθ’ ημέραν πραγματικότης, τότε αρχόμεθα να βλέπωμεν εναργώς, οπόσον αφελείς υπήρξαν αι προηγούμεναι υμών αντιλήψεις περί του Θεού και της εν Αυτώ ζωής. Μυστηριώδης είναι η Σοφία της δοθείσης εις ημάς Αποκαλύψεως: Υπερβαίνει αύτη καθ’ υπερβολήν την ανθρωπίνην φαντασίαν» (Περί Προσευχής, σελ. 18). Για τη σοφία και γνώση αυτή της θείας Αποκαλύψεως ο απ. Παύλος γράφει: «αλλά λαλούμεν σοφίαν Θεού εν μυστηρίω, την αποκεκρυμμένην, ην προώρισεν ο Θεός προ των αιώνων εις δόξαν ημών… καθώς γέγραπται, ά οφθαλμός ουκ είδε και ους ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη, α ητοίμασεν ο Θεός τοις αγαπώσιν αυτόν» (Α’ Κορ. 2:7-9). Με αυτό το πνεύμα και πάλιν ο απ. Παύλος συμβουλεύει τον μαθητή του απ. Τιμόθεο: «Παράγγελλε ταύτα και δίδασκε. Μηδείς σου της νεότητος καταφρονείτω, αλλά τύπος γίνου των πιστών εν λόγω, εν αναστροφή, εν αγάπη, εν πνεύματι, εν πίστει, εν αγνεία… Πρόσεχε τη αναγνώσει, τη παρακλήσει, τη διδασκαλία… ταύτα μελέτα, εν τούτοις ίσθι, ίνα σου η προκοπή φανερά η εν πάσιν» (Α’ Τιμ. 4:11-15).

Οι συμβουλές αυτές του απ. Παύλου θίγουν ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα των διακόνων του Θεού, αυτό της έμπρακτης βιώσεως και εφαρμογής του περιεχομένου των Ευαγγελικών εντολών, καθώς και της παραδειγματικής ζωής. Είναι κατανοητό από όλους και γνωστή η αξία και η δύναμη του διά της βιωτής παραδείγματος και για το λόγο αυτό δεν θα το αναπτύξουμε περαιτέρω.

Για να μη δοθεί η εντύπωση της ηθικολογίας θα ήθελα να υπογραμμίσω, κατακλείοντας τις σκέψεις αυτές, ότι όλα όσα έχουν αναφερθεί είτε ως σκοπός της πνευματικής καθοδηγήσεως είτε ως χαρακτηριστικά των διακόνων Θεού και άλλα πολλά που δεν έχουμε καν θίξει, αποτελούν υπαρξιακή, οντολογική ανάγκη, γιατί η γνώση της αλήθειας, του Θεού βεβαιώνει το είναι του ανθρώπου και τον ελευθερώνει από τα πεπερασμένα όρια της κτιστής του φύσεως. Αυτή είναι και η αποστολή της Εκκλησίας μέσα στον κόσμο. «Γνώσεσθε την αλήθειαν και η αλήθεια ελευθερώνει υμάς» (Ιω. 8:32).

Ποτέ, όμως, ο άνθρωπος δεν πρέπει να δημιουργήσει τη ψευδαίσθηση, ότι έχει την ικανότητα να επιτύχει οτιδήποτε με τις δικές του δυνάμεις. Τα πάντα τα οφείλει ως δωρεά και χάρη του Αγίου Πνεύματος στον δωρεοδότη Θεό. Η δύναμη και η πνοή του Αγίου Πνεύματος χαριτώνει, κάνει τους ανθρώπους πνευματικούς, τους οδηγεί εντός της βασιλείας του Θεού, είναι η σφραγίδα της υιοθεσίας μας από τον Θεό. Το Άγιο Πνεύμα είναι ακόμα ο έλεγχος των πράξεων και των λόγων μας και αυτό δεν πρέπει να μας επαναπαύει, γιατί «το Πνεύμα όπου θέλει πνει, και την φωνήν αυτού ακούεις, αλλ’ ουκ οίδας πόθεν έρχεται και πού υπάγει˙ ούτως εστί πας ο γεγεννημένος εκ του Πνεύματος» (Ιω. 3:8).